

ти увагу на такі причини як: явище полісемії (багатозначності) слів; помилкове сприйняття графічної оболонки слова; помилкове використання лексичної паралелі; неадекватний переклад; незнання лексичної сполучуваності; незнання стилістичних особливостей при перекладі англійського економічного матеріалу засобами української мови.

ХДП є результатом взаємного впливу мов, коли ми говоримо про *споріднені мови* (українська і російська), або виникають у результаті випадкових збігів, коли це стосується *неспоріднених мов* (англійська і українська). Стикаючись з ХДП в англійській та українській мовах, ми найчастіше маємо справу з *багатозначними (полісемічними) словами*, які є характерною рисою сучасної англійської мови і менш властиві українській.

Полісемія — багатозначність слова, наявність кількох значень одного слова. Для прикладу візьмемо англійський іменник *business* — *бізнес, фірма, торгове підприємство, справа, професія, вигідна угода, обов'язок, право*. Як бачимо, з 8 слів лише одне має спільну мовну форму й лексичне значення як в українській, так і в англійській мовах (*business* — *бізнес*).

Деякі схожі за формою слова часто мають різні основні значення. Наприклад, *activities* — діяльність, а не активність; *magazine* — журнал, а не магазин; *fabric* — текстиль, а не фабрика; *центральна газета* — *leading paper*, а не *central newspaper*. Перенесення близьких за звучанням слів із однієї мови в іншу при перекладі часто можна спостерігати у споріднених мовах.

Юцкевич О. П., ст. викладач
кафедри німецької мови

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Одним із пріоритетних завдань навчання іноземних мов визнається формування у студентів між культурної компетенції, що передбачає наявність знань про національно-культурні особливості країни, мова якої вивчається, про норми мовленнєвої та немовленнєвої поведінки її носіїв і вміння будувати свою поведінку відповідно до її особливостей і норм. Отже володіння міжкультурною компетенцією стає основною передумовою ефективного спілку-

вання у мультикультурному середовищі. Формуванню між культурної компетенції студентів сприяє використання автентичного матеріалу, як вербального, так і візуального, із залученням країнознавчого матеріалу із застосуванням аудіо- і відео матеріалів.

Найдоцільнішими методами міжкультурного тренінгу є інтерактивні рольові і ділові ігри з використанням специфічних для даної культури комунікативних ситуацій. На заняттях з іноземної мови зазвичай використовуються такі різновиди ігор: сюжетні, ділові, ситуаційно-рольові. Залежно від рівня студентів обираються адекватні завдання, які вимагають від студентів уміння швидко приймати умови, запропоновані ситуацією. При цьому формується уміння відчувати партнера з спілкування, уміння ідентифікувати себе з ним, знаходити засоби досягнення позитивного кінцевого результату. Проведення занять проходить у різних формах: бесіди, конференції, диспути. Ділові ігри створюють для її учасників умови для того, щоб вони були здатні усвідомити сутність ситуації, розуміти позицію співбесідника, імітувати ситуацію з реального життя. Ефективним напрямком може стати робота над проектом з використанням технології неперервної ділової гри, коли навчання розгортається як постійне моделювання і відтворення ділової активності на заняттях. Проектна робота на відміну від традиційних ділових ігор об'єднує цей процес єдиним сюжетом, що розвивається від одного заняття до іншого, в якому студенти оволодівають як іноземною мовою, так і бізнесом. У контексті розвитку нових освітніх технологій навчальні проекти посідають особливе місце як засіб максимального наближення особистості до реального життя у просторі ділового спілкування.

Підготовка студентів до усної комунікації має охоплювати творчі завдання на теми, що найчастіше виникають у процесі співпраці з іноземними партнерами, наприклад «Знайомство», «Презентація підприємства», «Презентація продукту», «Переговори та укладання контракту». Сучасні навчальні засоби допоможуть студентам підготуватися до роботи в реальному житті, так як вже під час навчання вони можуть опановувати мистецтво ведення переговорів з іноземцями, якщо в них розвинуті навички працювати у команді, беручи до уваги культурні особливості ділового партнера. Тренінг телефонних розмов, ведення переписки електронною поштою (складання емейлів) також належить до завдань, які розширюють досвід студентів у діловій між культурної комунікації.

Отже, формування міжкультурної компетенції буде успішним при систематичному використанні інтерактивних методів, твор-

чих завдань, аналізу специфічних для даної культури комунікативних ситуацій, створенні проектів з міжкультурною проблематикою та використанні креативних технологій.

Яременко Т. Г., доц. кафедри
української мови та літератури

МОВНИЙ ЕТИКЕТ ЯК ОДИН ЗІ СКЛАДНИКІВ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

У лінгвістичних, психологічних, культурологічних дослідженнях останніх десятиліть особливої популярності набуває термін *компетенція*.

Виокремлюють такі компетенції: мовна й/чи лінгвістична, комунікативна, лінгвокультурологічна (лінгвокраїнознавча, етнокультурна, соціокультурна).

Лінгвістична компетенція базова. Вона спирається на теоретичні основи мови, охоплює весь комплекс мовного апарату: основи науки, відомості про мову як знакову систему й суспільне явище.

З мовною компетенцією пов'язують знання лексичних, граматичних норм літературної мови, уміння правильно вимовляти й наголошувати слова, добирати такі мовновиражальні засоби, які відповідають меті й обставинам спілкування. Опанування багатством мови є складником успішної мовної діяльності. Мовна компетенція є «містком» між лінгвістичною та комунікативною компетенціями, оскільки сприяє організації усної й писемної мови з урахуванням функціонально-стильової належності через знання норм мови.

Не менш важливою у парадигмі компетенції особистості є лінгвокультурологічна компетенція. Формування лінгвокультурологічної компетенції є одним із пріоритетних напрямків культури мови особистості, її націоцентричного світогляду, що є наскрізною темою вивчення дисципліни «Українська словесність» в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана. Лінгвокультурологічна компетенція передбачає осмислення рідної мови як форми вираження національної культури, взаємозв'язку мови й історії народу, національної специфіки мови й «мовної» поведінки, осмислення значущості мови в житті людини.